καθόλου, καὶ θὰ μείνω νὰ πεθάνω ἐδῶ... Δείξου γενναῖος, Ροβέρτε μου, πάρε παράδειγμα ἀπὸ τὴ δική μου καρτερία. Καὶ ὅταν θὰ εἶμαι μακρυά σου, ἔχε γιὰ παρηγοριὰ καὶ συντροφιά σου αὐτὴν τὴν εἰκόνα, ἡ ὁποία τόσο μοῦ μοιάζει.

Καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἡ Ἔλζα ἔδειξε στὸ σύζυγό της μιὰ ὡραία εἰκόνα της, κρεμασμένη στὸν τοῖχο, ἡ ὁποία τὴν παρίστανε μὲ φόρεμα χοροῦ, μεγαλόπρεπη καὶ ντελικάτη συγχρόνως, σὰν βασίλισσα.

Ὁ Ροβέρτος χαμήλωσε τὰ μάτια του, στέναξε καὶ δὲν εἶπε τίποτα.

* * *

Δυὸ μῆνες πέρασαν... Ἡ Ἔλζα ἦταν ἤδη ἀπὸ καιρὸ σ' ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα σανατόρια τῆς Ἑλβετίας. Ἔγραφε συχνὰ στὸ Ροβέρτο καὶ πάντα τοῦ ἔλεγε ὅτι εἶνε καλύτερα. Ὁ Ροβέρτος τὶς περισσότερες ὧρες τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νύχτας τὶς περνοῦσε μπροστὰ στὴν εἰκόνα της. Ἔβλεπε τὰ μάτια τῆς ἀγαπημένης του νὰ τὸν κυττάζουν, ἔβλεπε τὰ χείλη της νὰ τοῦ χαμογελοῦν, κι' ἔπαιρνε θάρρος. Τοῦ φαινότανε ὅτι ἡ Ἔλζα, ἡ λατρευτή του Ἔλζα, βρισκόταν ὁλοζώντανη ἐκεῖ μπροστά του καὶ τοῦ ἔλεγε:

— Ὑπομονή, ἀγαπημένε μου!... Σὲ λίγο θὰ εἶμαι ἐντελῶς καλὰ καὶ θὰ βρεθῶ πάλι σιμά σου.

Μὰ μερικὲς μέρες πέρασαν, χωρὶς ὁ Ροβέρτος νὰ λάβη γράμμα τῆς Ἔλζας. Τρελλὸς ἀπὸ τὴν ἀνησυχία του, ἑτοιμαζόταν νὰ τηλεγραφήση στὸ σανατόριο, ὅπου ἔμενε ἡ Ἔλζα, ζητῶντας νέα της, ὅταν ἔξαφνα ἔλαβε ἕνα γράμμα της, στὸ ὁποῖο τοῦ ἔγραφε:

«Ροβέρτε μου, μὴν ἀνησυχεῖς ἂν κάποτε ἀργῶ νὰ σοῦ γράψω. Τὰ χιόνια εἶνε πολὺ πυκνὰ ἐδῶ ἐπάνω καὶ πολλὲς φορὲς ἡ συγκοινωνία διακόπτεται ἡμέρες ὁλόκληρες. Εἶμαι πάντα καλύτερα καὶ ἡ ψυχή μου βρίσκεται διαρκῶς σιμά σου. Ἔχε πάντα θάρρος καὶ ὑπομονὴ καὶ κύτταζε τὴν εἰκόνα μου. Καὶ ἂν πεθάνω — μὰ μὴ νομίζεις ὅτι τὸ λέω αὐτὸ στὰ σοβαρὰ — μὴν ἀπελπιστεῖς. Ἡ ψυχή μου θὰρθη νὰ ἐμψυχώση τὴν εἰκόνα μου καὶ θὰ εἶμαι πάντα κοντά σου.

Ἡ Ἔλζα σου».

Τὸ γράμμα αὐτὸ καθησύχασε, ἀλλὰ καὶ τάραξε συγχρόνως τὸ Ροβέρτο. Ποτὲ ὥς τότε ἡ ἀγαπημένη του δὲν τοῦ εἶχε μιλήσει γιὰ θάνατο στὰ γράμματά της. Ἀλλὰ προσπάθησε νὰ πείση τὸν ἑαυτό του, ὅτι ἡ Ἔλζα θέλησε ν' ἀστειευθῆ. Καὶ σήκωσε σὰν πάντα τὰ μάτια του πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς ἀγαπημένης του.

Ἀλλά, σὰν τρελλός, ἔξαφνα τινάχτηκε ἀπὸ τὸ κάθισμά του.

Ἡ εἰκόνα ἦταν σὰν πάντα ἐκεῖ στὸν τοῖχο, στὴ θέσι της, ἀλλὰ ἡ προσωπογραφία τῆς Ἔλζας εἶχε ἐξαφανιστεῖ καὶ δὲν φαινόταν παρὰ μόνο τὸ μαῦρο φόντο τῆς κορνίζας.

Ὁ Ροβέρτος, μὲ μάτια διεσταλμένα ἀπὸ τὴ φρίκη, κύτταξε τὴν ὁλόμαυρη τώρα εἰκόνα, μὴ ξέροντας κι' αὐτὸς πῶς νὰ ἐξηγήση τὸ περίεργο φαινόμενο. Ἔξαφνα, ἄκουσε πάσω του ἐλαφρὰ βήματα. Γύρισε, καὶ ριγῶντας ὅλος, εἶδε τὴν Ἔλζα, ἔτσι ὅπως τὴν παρίστανε ἡ εἰκόνα, μὲ τὸ φόρεμα χοροῦ, νὰ προχωρῆ πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ τοῦ χαμογελάη.

Ὁ Ροβέρτος ἅπλωσε τὰ χέρια πρὸς αὐτήν.

Ἀλλ' ἐκείνη ἐξαφανίστηκε ἀμέσως. Κι' ὅταν κατόπιν γύρισε τὰ μάτια του πρὸς τὴν εἰκόνα, εἶδε πάλι τὴν Ἔλζα. νὰ τοῦ χαμογελάη ἀπ' ἐκεῖ, ὅπως πάντα.

* * *

Σὲ λίγη ὥρα ἕνα τηλεγράφημα ἔφτασε στὴ διεύθυνσι τοῦ Ροβέρτου. Ὁ δυστυχισμένος νέος τὸ ἄνοιξε ἀγωνιῶντας.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ σανατορίου τοῦ ἀνήγγειλε τὸ θάνατο τῆς Ἔλζας. Ἡ ἀγαπημένη του γυναῖκα εἶχε πεθάνει ἀκριβῶς τὴν ὥρα, ποὺ ἡ μορφή της ἐξαφανίστηκε ἀπὸ τὴν εἰκόνα...

Ἔκαναν μακρυνοὺς περιπάτους στὶς ἐξοχὲς τῶν περιχώρων, ὅπου ἡ Ἔλζα μάζευε δροσερὰ ἀγριολούλουδα.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ

1

Αὐτοῦ ψηλὰ ποὺ περπατεῖς καὶ χαμηλὰ λογιάζεις,
γιὰ γύρισε καὶ κύτταξε τὰ δόλια τὰ παιδιά σου
πῶς κλαῖν ἀπαρηγόρητα καὶ χύνουν μαῦρα δάκρυα.
Μείναν τὰ μαῦρα ἔρημα, πουλιὰ χωρὶς τὴν κλῶσσα,
μέσα στὸν κάμπο καλαμιὲς ὅπου τὶς δέρν' ὁ ἀέρας.

2

Ἐμένα ὁ μῦθος θὰ δηλοῖ, Μεγαλοδύναμέ μου,
πῶς ὀρφανὸς δὲν χαίρεται, χήρα δὲν καμαρώνει.
Ἕνα λουλοῦδι μοῦδωκες, Μεγαλοδύναμέ μου,
καὶ μοῦ τὸ πῆραν τῆς πικρῆς — φουρτούνα μου μεγάλη.
Πλειὰ δὲν τὴ θέλω τὴ ζωή, καλές μου φιλενάδες,
σκάψτε τὸ μνῆμα του πλατὺ γιὰ νἄμπω καὶ γὼ μέσα.

3

Ἡμέρα ποὺ ξημέρωσε γιὰ σένα ἦταν κρύα,
Ἦταν γιὰ σένα θάνατος, λεβέντη πικραμένε.
Γεράκι πέρασε κακό, πῆρε τὴν πέρδικά σου
μέσ' ἀπὸ τὴν ἀγκάλη σου, λεβέντη πικραμένε.

4

Βαρὺς βοριᾶς ἐφύσησεν, ἐσείστηκεν ἡ γῆ μας
κι' ἔπεσ' ὁ δέντρος ὁ ψηλὸς μὲ τὰ μακρυὰ (κλωνάρια
ὅπου καθόνταν οἱ φτωχοὶ στὸν ἴσκιο του ἀπο- (κάτω.
Κι' ἀπὸ τὸ βρόντο τὸν πολὺ τραντάχτηκεν ὁ (τόπος,
ὁ τόπος ὁπ' ὀρφάνεψε καὶ πάντα θὰ σὲ κλαίη.
Θὰ κλαῖν ἡ χῆρες, τὰ ὀρφανὰ κι' ὅλη ἡ φτω- (χολογιά μας,
θὰ κλαίη σε ὅλο τὸ χωριὸ κι' ὅλο τὸ βιλαέτι
πῶχασε τὸ καμάρι του, τὸ δοξασμένο ἀφέντη.

5

Ἄχ, ἤξερεν ἀγιάτρευτα ὁ Χάρος νὰ πληγώση
καὶ πῆρε τὴ μονάκριβη, τὴ ζηλεμμένη κόρη
ποὺ ἦταν λουλοῦδι τοῦ σπιτιοῦ καὶ τοῦ χωριοῦ (καμάρι.
Ἄνοιξε τὰ ματάκια σου τὰ βαρυβουρκωμένα
καὶ κύτταξε τὴ μάνα σου, τὴν πικραμένη μάνα
πῶς κλαίει καὶ μοιρολογάει καὶ χύνει μαῦρα (δάκρυα
καὶ κύττα τὶς συντρόφισσες τὶς πολυπικρα- (μένες
ποὔρθανε νὰ σὲ πάρουνε στὴ βρύσι γιὰ νὰ (πᾶτε
νερὸ τῆς δόλιας μάνας σου νὰ φέρης καθὼς (πρῶτα.

6

Χήρα τὴν κόρη μου ἄφησες τὴ μυριοχαϊδεμ- (μένη
κι' εἶνε ἡ μαύρη πάρα νειὰ καὶ χήρα δὲν τῆς (πρέπει,
ποὺ ἂν περπατήση γρήγορα θὰ ποῦν πῶς ἄν- (τρα θέλει
κι' ἂν περπατήση ἄναργα θὰ ποῦν πῶς κα- (μαρώνει.
Διπλὴ τὴ μάνα μαχαιριὰ χτυπάει στὰ φυλλο- (κάρδια
ὅταν θὰ χάση νειόπαντρο παιδὶ μοσχοθρεμμένο,
γιατὶ μαζὺ μὲ τὸ παιδὶ τῆς φεύγει καὶ ἡ νύφη,
ἡ νύφη ἡ μονάκριβη, ἡ πολυαγατημένη.
Κι' ὅταν τὴ δεῖ στὴν ἐκκλησιὰ ποὺ πάει νὰ κοινωνήση
θὰ τῆς θυμίζη τὸ παιδὶ ποὺ τῆς τὸ τρώει τὸ χῶμα
καὶ θὰ τῆς σκίζη τὴν καρδιὰ τὴ βαριπληγωμένη.

7

Γιὰ πές μου, πές μου, κόρη μου, πότε νὰ σὲ παντέχω,
νὰ σὲ παντέχω ξάμηνο, νὰ σὲ παντέχω χρόνο;
Εἶνε πολὺ τὸ ξάμηνο, ἄσωστος εἶν' ὁ χρόνος!
— Μάνα μου, ἂν ἦταν ξάμηνο, μάνα μου, ἂν ἦταν χρόνος,
θἄτανε λίγο τὸ κακό, λίγο καὶ θὰ φτουροῦσες.
Ἐγώ, μανοῦλα μ', νὰ σοῦ πῶ πότε νὰ μὲ παντέχης,
ὅταν θὰ στίψη ἡ θάλασσα καὶ γίνει περιβόλι,
ὅταν θ' ἀνθίση ὁ ξέρακας καὶ βγάλει νειὰ βλαστάρια,
ὅταν θ' ἀσπρίση ὁ κόρακας καὶ γίνει περιστέρι.

8

Μὴ μοῦ χολιάσεις ποὺ θὰ πᾶς αὐτοῦ στὸν κάτω κόσμο.
ἐκεῖ θὰ βρῆς τὴ βάβω σου, τὴ μάνα τὴ δική μου,
αὐτὴ θὰ σ' ἔχη ὅπως ἐγώ, θὰ σὲ κυττάη σὰν μένα,
κι' ἐκεῖ θὰ βρῆς τὸ μπάρμπα σου, τὸ δόλιον ἀδερφό μου.

9

Κάτω αὐτοῦ σοῦ ἔρχεται, πατέρα μου καϋμένε,
ὁ γυιός μου ὁ μονάκριβος καὶ τὸ (δικό σου ἀγγύνι.
Νὰ τὸ κυττᾶς, πατέρα μου, μὴν (τύχει καὶ κρυώσει,
μὴν ἀπομείνει νηστικός, μὴ μείνει (διψασμένος,
γιατὶ ἀκόμα εἶνε μικρὸ καὶ καλο- (μαθημένο.

ΑΝΕΜΟΝΕΣ

ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Ὅταν λέει κανεὶς πολλὰ γιὰ τὸν ἑαυτό του, δὲν σημαίνει ὅτι θέλει νὰ φανερώση ποιὸς εἶνε. Αὐτὸ συχνὰ τὸ κάνει γιὰ νὰ κρυφτῆ.

Νίτσε.

Νὰ μὴν προσέχης στὶς γνῶμες καὶ τὶς ἐπικρίσεις τῶν ἄλλων, ἀλλὰ νὰ προφυλάγεσαι μᾶλλον ἀπ' τὸν ἑαυτό σου, ποὺ εἶνε ὁ χειρότερος ἐχθρός σου.

Ἐπίκτητος.

Ὅταν ἀρρωστήσεις, κάθε ἄνθρωπος ἔχει καὶ μιὰ συνταγὴ γιὰ νὰ σὲ σώση.

Κινέζικη παροιμία.

Τὸ νὰ μὴ φθονῆ κανεὶς τὸ διπλανό του γιὰ τὴ δόξα του δείχνει ἄνθρωπο μὲ καλὴ ἀνατροφή, τὸ νὰ εὐχαριστεῖται γι' αὐτὴ φανερώνει ἄνθρωπο μὲ καλὴ καρδιὰ καὶ τὸ νὰ τὸν συντρέχη στὴν ἀπόκτησί της ἄνθρωπο μ' εὐγενικὴ ψυχή.

Ἀνναί

ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΣΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

ΤΟ «ΤΑΜΑ ΤΗΣ ΑΝΘΟΥΛΑΣ»

Ρωμάτζο τοῦ κ. ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ, βγαλμένο ἀπ' τὴ ζωὴ τῶν βλάμηδων, τῶν ἀντάμηδων κὶ τῶν ἀλανιάρηδων τοῦ παληοῦ, καλοῦ καιροῦ.